

Kevään talousarviomuutokset 2026

Kunnanhallitus 16.02.2026

122/02.02.00.02/2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2026 talousarviota muutetaan esittelytekstissä kuvatulla tavalla seuraavasti: 1) Verotuloihin ja valtionosuuksiin esitetään yhteensä 1.102.000 euron tulojen vähennystä. 2) Jotta taloussuunnitelma on kuntalain mukaisesti ylijäämäinen vuoden 2029 päättyessä, talousarvioon on tehtävä sopeutuksia. Kunnanhallitus esittää valtuustolle yhteensä 931.000 euron sopeutuksia vuoden 2026 käyttötalouteen ja 400.000 euron sopeutuksia investointeihin esittelytekstissä kuvatuille tulosityksiköille. 3) Lisäksi taloussuunnitelmassa vuoden 2027 sopeutusten kokonaismäärä kasvatetaan 540 000 euroon. 4) Kunnanhallitus valtuutetaan jakamaan sopeutukset tarkoille tilikohdille tasapainottamistyöryhmän valmistelun perusteella.

Päätös

Selostus

Kevään talousarviomuutokset koostuvat käyttötalousosan, investointiosan ja rahoitusosan muutoksista. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan muutokset talousarvioon tulee tehdä talousarviovuoden aikana heti, kun muutostarve on tiedossa.

Valtuusto on 8.12.2025 § 81 hyväksynyt vuoden 2026 talousarvion. Talousarviossa sitovia eriä ovat tulosityksikköjen toimintatulojen ja toimintamenojen erotus eli toimintakate. Lisäksi sitovia eriä ovat seuraavat tuloslaskelman rivit: verotulot, valtionosuudet, rahoituserät, suunnitelman mukaiset poistot ja tilikauden tulos, sekä rahoituslaskelmassa antolainojen lisäys, antolainojen vähennys ja lainakannan muutokset. Investointiosassa sitovia eriä ovat investointimenot ja tulot investointikohteittain.

Tekijät talousarvioon valmisteltavien sopeutusten taustalla

Verotulot heikkenivät alkuperäisessä talousarviossa 2026 ennakoidusta 882.000 euroa ja valtionosuudet 220.000 euroa. Tulojen heikkenemisen lisäksi työterveyshuollon kustannukset kasvoivat huomattavasti vuoden 2025 aikana. Lisäksi sivistyspalveluiden osalta kustannukset ylittivät vuoden 2025 viimeisen muutetun talousarvion, ja myös näiden kustannusten hillitsemiseksi tarvitaan lisäsopeutustoimia, jotta kertyneet alijäämät pystytään kattamaan kuntalain asettamassa aikataulussa vuoden 2029 loppuun mennessä. Seuraavassa esitetään sopeutustoimien jakautuminen tulosityksiköittäin. Summat on valmisteltu kartoittamalla johtoryhmän ja palvelualojen johtoryhmien yhteistyössä alustavasti sopeuttamismahdollisuuksia eri tulosityksiköissä.

Tilanne on vaikea, koska sopeuttamista on tehty mittavasti jo aiemmin ja meneillään on parhaillaan myös tasapainottamisohjelman 2.0 käytännön toimeenpano. Tästä syystä talousarviomuutoksia tehtäessä on tärkeä huomioida se, mistä säästöjä voisi olla löydettävissä. Tasapainottamisohjelman 3.0 valmistelun yhteydessä voidaan vielä tehdä välttämättömäksi osoittautuvia muutoksia ja tarkennuksia nyt päätettävään muutostalousarvioon. Muutostalousarvio tarvitaan kuitenkin välittömästi, jotta tehtävät sopeutukset ehtivät vaikuttaa vielä vuoden 2026 aikana.

Käyttötalouden muutokset tulosityksiköiden toimintakatteessa

Yhteiset palvelut	133.500
Elinkeinopalvelut	286.500
Konsernipalvelut yhteensä	420.000

Varhaiskasvatuspalvelut	190.000
Perusopetuspalvelut	86.000
Kansalaisopisto	5.000
Vapaa-aikapalvelut	62.000
Sivistyspalvelut yhteensä	343.000

Yhdyskuntatekniset palvelut	28.000
Ruoka- ja puhtauspalvelut	5.000
Ympäristövalvonta	35.000
Tekniset palvelut yhteensä	68.000

Lisäksi 100.000 euroa sopeutetaan teknisistä palveluista ja Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:n palvelunostoista ja tehtäväjärjestelyistä. Kunnanhallitus valtuutetaan jakamaan 100.000 euron sopeutus tarkoituksen mukaisille tulosityksiköille ja tarkoille tilikohdille.

Yhteensä esitettävät sopeutukset ovat 931.000 euroa.

Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunta käsitteli talousarviomuutokset kokouksessaan 10.2.2026 § 16. Sivistyslautakunta päätti, että sivistyspalveluiden palvelualueella käynnistetään välittömästi lisäsäästötoimien valmistelu. Säästöjen suunnittelu kohdennetaan ensisijaisesti sivistyspalveluiden palveluverkkoon, palveluvalikoimaan ja palveluiden tuottamistapaan. Sopeutustoimina muun muassa Aarrelaiva-päiväkodin ja Jokiniemen päiväkodin sulkemista selvitetään. Lisäksi kaikki hankinnat ja rekrytointitarpeet tarkastellaan huolellisesti, ja niitä tehdään ainoastaan turvallisuuden ja toiminnan näkökulmasta ehdottoman välttämättömiin kohteisiin.

Sivistyslautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle, että Kuhankosken koulun lähiliikuntapaikan rakentamiseen suunnitelmavuosille 2026-2028 talousarviossa varattua 320.000 euron investointisummaa voidaan käyttää hankkeen toteuttamiseen joustavasti hankkeen etenemisen kannalta taloudellisella tavalla ja hankevastaavalle annetaan valtuudet jaksottaa kuluja suunnitelmavuosien välillä.

Lisäksi talousarvioon esitetään muutettavaksi perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen saatua OKM:n tasa-arvoavustuksen jaksotusta niin, että sen tuloutus 182.000 euroa jaetaan vuosille 2026 (60%) ja 2027 (40 %). Tämän takia vuoden 2026 talousarvion tulot heikkenevät vuonna 2026 72.800 euroa, ja vastaava summa menoja karsitaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen menoista. Näin ollen muutoksella ei ole vaikutusta toimintakatteeseen.

Tekniset palvelut

Tekninen lautakunta käsitteli talousarviomuutoksia kokouksessaan 10.2.2026 § 15. Tekninen lautakunta on päättänyt, että teknisten palveluiden palvelualueella käynnistetään välittömästi lisäsäästötoimien valmistelu. Säästöjen suunnittelu kohdennetaan ensisijaisesti teknisten palveluiden palvelutasoon, palveluvalikoimaan ja palveluiden tuottamistapaan. Lisäksi kaikki hankinnat ja palveluprosessit tarkastellaan huolellisesti pyrkien sovittamaan ne turvallisuuden ja toiminnan näkökulmasta ehdottoman välttämättömiin kohteisiin.

Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden osalta esitetään, että palvelualueella käynnistetään välittömästi lisäsäästötoimien valmistelu. Säästöjen suunnittelu esitetään kohdennettavaksi ensisijaisesti tontti- ja metsämyynnin kasvattamiseen sekä toiminnan käyttökulujen karsimiseen edelleen ja henkilöstömenojen (ml. työterveys ja henkilöstömuistamiset) kustannusten pienentämiseen. Tasapainottamistyössä on perusteltua tarkastella myös luottamustoimielinten ja vaalien järjestämisen kustannukset osana koko kunnan yhteistä sopeuttamista.

Rahoitusosan muutokset

Talousarviossa valtionosuuksien määräksi arvioitiin 18,8 miljoonaa euroa. Joulukuun lopussa saatujen valtionosuuspäätösten mukaan valtionosuuksia saadaan kuitenkin 220.000 euroa vähemmän. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta esitetään alennettavan 153.500 euroa ja verotulomenetysten kompensatiota 66.500 euroa.

VALTIONOSUUDET 2026 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	16.2. esitettävät talousarvio- muutokset	Uusi VOS-ennuste
Peruspalvelujen valtionosuus	11 058,0	0,0	11 058,0
Verotuloihin perustuva tasaus	7 941,0	0,0	7 941,0
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-1 083,0	-153,5	-1 236,5
Verotulomenetysten kompensatio	892,0	-66,5	825,5
Yhteensä	18 808,0	-220,0	18 588,0

Vuoden ensimmäisessä veroennustepäivityksessä kuntien verotuloarviot heikkenivät. Talouskasvu ei ole lähtenyt Suomessa elpymään ja työttömyys on kasvanut. Laukaan kunnan verotuloennuste vuodelle 2026 heikkeni 882.000 euroa. Talousarviomuutoksena esitetään kunnan tuloveroon 937.000 euron vähennystä ja kiinteistöveroon 142.000 euron vähennystä. Yhteisöveron tuoton arvioidaan kasvavan 197.000 euroa.

VEROTULOT 2026 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	16.2. esitettävät talousarvio- muutokset	Uusi veroennuste
Kunnan tulovero	41 172,0	-937,0	40 234,0
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 348,0	197,0	2 545,0
Kiinteistövero	7 030,0	-142,0	6 888,0
Yhteensä	50 550,0	-882,0	49 667,0

Yhteensä kunnan vuoden 2026 tulot heikkenevät näin ollen 1.102.000 euroa verrattuna hyväksyttyyn talousarvioon.

Investointiosan muutokset

Investointiosaan esitetään yhteensä 400.000 euron sopeutuksia, joilla pyritään poistojen hillintään suunnitelmakaudella. Sivistyspalvelun investointeihin esitetään 50.000 euron sopeutusta ja teknisen palvelualueen investointeihin 350.000 euron sopeutusta.

Talousarvion kokonaisuus muutosten jälkeen

Kokonaisuutena käyttötalouden toimintakate vahvistuu 931.000 euroa. Verotulot ja valtionosuudet heikkenevät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1.102.000 euroa. Tulosvaikutus on 171.000 euroa tulosta heikentävä. Tilikauden tulokseksi muodostuu talousarviomuutosten jälkeen 717.900 euroa. Investointimenoja karsitaan yhteensä 400.000 euroa. Rahoituslaskelman lainakanta pienenee esitettyjen muutosten myötä 229.000 euroa.

Taloussuunnitelmakaudella vuodelle 2027 oli alkuperäisessä talousarviossa päätetty 370 000 euron pysyvästä lisäsopeutuksesta. Vuodelta 2026 siirtyy tässä vaiheessa nyt tehtävän toimintakatteen heikennyksen verran (171.000 euroa) lisäsopeutettavaa vuodesta 2027 alkaen. Taloussuunnitelmaa sisältyy siten tämän jälkeen 540 000 euroa lisäsopeutettavaa vuodesta 2027 alkaen, jonka toteutus suunnitellaan tasapainottamisohjelman 3.0 laatimisen yhteydessä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija

konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija 040 351 8605
taloussuunnittelupäällikkö Anne Toikka, puh. 050 315 3307